

Samarbeid i saker om vold og overgrep¹

Mot en hybridisering av hjelpetjenestene?

Interagency Collaboration in Cases of Domestic Violence and Abuse

Towards a Hybridization of the Welfare Services?

Elisiv Bakketeig

Forsker II, NOVA, OsloMet – storbyuniversitetet

elba@oslomet.no

Jane Dullum

Forsker II, NOVA, OsloMet – storbyuniversitetet

jadu@oslomet.no

Kari Stefansen

Forsker I, NOVA, OsloMet – storbyuniversitetet

karis@oslomet.no

Sammendrag

Temaet for artikkelen er tverretattlig samarbeid i «voldsfeltet», blant tjenester med spesifikke oppgaver knyttet til det å bekjempe og håndtere vold i nære relasjoner. I nyere styringsdokumenter fremheves behovet for både samordning og samarbeid. Samtidig er konsekvensene av dette lite diskutert. På grunnlag av fokusgruppeintervjuer med ansatte undersøker vi hvordan sentrale tjenester forstår og «gjør» samarbeid i praksis. Tjenestene som inngår, er barnevernet, familievernnet, barnehusene og krisesentrene. Analytisk trekker vi på begrepet hybridisering, forstått som en prosess hvor ulike tjenestelogikker – her hjelp og kontroll – veves sammen på nye måter, som i sin tur fører til at grenser mellom ulike roller og ansvarsområder blir mindre tydelige. Studien viser at både hjelp og kontroll fremstår som en integrert del av hjelpetjenestenes arbeid. Gjennom samarbeidsformene filteres imidlertid disse dimensjonene i økende grad inn i hverandre og utfordrer institusjonelle skiller og identiteter. Dette kan innebære en risiko for at tjenestene fremstår som uklare for brukerne.

Nøkkelord

samarbeid, vold i nære relasjoner, kontroll, hybridisering, velferdstjenester

1. Artikkelen er skrevet som del av Forskningsprogram om vold i nære relasjoner (Voldsprogrammet) ved NOVA, OsloMet – storbyuniversitetet, som er finansiert av Justis- og beredskapsdepartementet. Vi vil takke kolleger i Voldsprogrammet og i Seksjon for forskning om barndom, familie og barnevern for gode innspill. Vi takker også fagfellene for nyttige kommentarer.

Summary

This article analyses multi-agency cooperation among services with specific roles and tasks relating to domestic violence. Contemporary policy documents underline the need for both coordination and cooperation. The effects of such initiatives are however not discussed. Based on focus group interviews with professionals, we explore how key services understand and 'do' cooperation in practice. The services include child protection services, family centers, Barnahus and domestic abuse shelters. Analytically we draw on the concept of *hybridization*, understood as a process that blurs the boundaries between different institutional logics – in this case help and control. Help and control seems to be integrated aspects of service delivery across all services. However, through the different practices of cooperation these dimensions are increasingly intertwined, a development that challenges institutional divisions and identities. This may imply a risk for the services of appearing unclear in relation to their users.

Keywords

cooperation, domestic violence, control, hybridization, welfare services

Innledning

I denne artikkelen belyser vi samarbeid mellom tjenester som har sentrale oppgaver i det vi kan kalle voldsfeltet, dvs. feltet av tjenester som har et spesifikt mandat knyttet til saker om vold i nære relasjoner – enten ved å avdekke vold, hindre ny vold eller tilby hjelp til utsatte og utøvere. Formålet med artikkelen er å belyse hva fagfolk i sentrale tjenester i dette feltet selv forstår som «samarbeid», hvilke samarbeidsformer de utvikler ut fra disse forståelsene, samt hvilke tilsiktede og utilsiktede virkninger samarbeidsformene kan ha for tjenestenes innretning. Vi er særlig opptatt av om samarbeidsformene drar de tradisjonelle hjelpetjenestene i en sterkere kontrollorientert retning.

Vi fokuserer på fire tjenester som har ulike roller i arbeidet mot vold i nære relasjoner: barnevernet, familievernnet, Statens barnehus (heretter barnehusene) og krisesentrene. Foruten å ivareta viktige oppgaver overfor voldsutsatte er dette tjenester som, om enn i ulik grad, ivaretar både hjelpe- og kontrollfunksjoner. Spørsmålet vi stiller er hvordan tjenestenes hjelpefunksjoner kan utfordres gjennom ulike typer samarbeid. Spørsmålet springer ut av nyere forskning som nettopp viser at samarbeid mellom tjenester i dette feltet ikke er en nøytral praksis, men en praksis der ulike tjenestelogikker kan komme i konflikt med hverandre. For barnehusene, som skal ivareta både en hjelpe- og en strafferettslig logikk, er det for eksempel påpekt at den strafferettslige logikken ofte gis forrang (Bakketeig, 2017; Johansson, 2011). Forskning har også pekt på at i norsk sammenheng er legalstrategi – bruk av straffeapparatet og polisiære virkemidler – blitt stadig viktigere i voldsbekjempelsen de siste ti årene (Dullum & Bakketeig, 2017). Vi ser dette ved at hjelpe- og velferdstjenestene har fått sterkere plikter om å melde fra om mistanker om vold til barnevern og politi slik at volden kan avverges, blant annet gjennom skjerpning og utvidelse av avvergeplikten ved lov av 25. juni 2010 nr. 47. Også straffenivået er skjerpet for vold i nære relasjoner. Selv om formålet er å beskytte utsatte for vold og overgrep, kan utviklingen indikere en sterkere kontrollorientering i feltet. Når vi vil undersøke om ulike former for samarbeid kan bidra til en slik utvikling, henger det sammen med at en sterkere kontrollorientering kan skape dilemmaer både for tjenestene og for deres forhold til brukerne. Samtidig må vi understreke at tjenestenes kontrollfunksjoner i seg selv ikke er nye. Barnevernet opererer for eksempel kontinuerlig i skjæringspunktet mellom hjelp og kontroll (Wagli, 2009).

En viktig bakgrunn for artikkelen er det økte kravet fra statlige myndigheter om at tjenester til voldsutsatte må ses i sammenheng. I flere styringsdokumenter påpekes det at tjenestefeltet som sådan er tilstrekkelig utbygd, men at det er behov for mer samarbeid og samordning av innsatsen for å ivareta voldsutsattes sammensatte behov. For eksempel viser Justis- og politidepartementet i Meld. St. 15 (2012–2013) s. 118 (Justis- og beredskapsde-

partementet, 2013) til at profesjonalisering og spesialisering har bidratt til høyere kvalitet på tjenestene, samtidig som dette kan bidra til fragmentering og en lite koordinert innsats. Den politiske ambisjonen om bedre samordning og mer samarbeid viser seg gjennom utviklingen av ulike samordningsverktøy, slik som kommunale handlingsplaner, voldskoordinatorer i politiet og individuell plan. Den viser seg også gjennom utviklingen av konkrete tiltak. Barnehusene er et godt eksempel. Her gis et samordnet tilbud til barn utsatt for vold og overgrep ved at tilrettelagte avhør, rettsmedisinsk undersøkelse og psykososial oppfølging skjer under samme tak (Johansson, Stefansen, Bakketeig & Kaldal, 2017).

Til tross for det sterke politiske ønsket om mer samarbeid mellom tjenestene er det i liten grad presisert i myndighetenes styringsdokumenter *når* andre tjenester skal involveres, og *hvordan* samarbeidet skal foregå. Hjelpetjenestenes samarbeid om vold i nære relasjoner vil derfor i stor grad være betinget av den enkelte tjenestes skjønn og initiativ innenfor rettslige og administrative rammer. De omtalte politiske føringene vil også kunne påvirke vurderingene som gjøres. De sterke føringene om samarbeid, svake føringer for når og hvordan samarbeidet skal foregå, parallelt med sterkere plikter om å melde fra om mistanke om vold til barnevern og politi gjør det interessant å undersøke hvordan dette skjønnet utøves, og hvilke implikasjoner det kan få for tjenestene og brukerne.

Mot denne bakgrunnen vil vi undersøke hva fire sentrale tjenester i voldsfeltet definerer som samarbeid, hvordan de «gjør» samarbeid i praksis, og mulige konsekvenser av samarbeidet. Vi belyser særlig spørsmålet om samarbeidet kan bidra til at tjenestene hver for seg og samlet blir mer kontrollorienterte. Teoretisk trekker vi på begrepet *hybridisering*, forstått som en prosess hvor ulike tjenestelogikker – her hjelp og kontroll – veves sammen på nye måter, som i sin tur fører til at grenser mellom ulike roller og ansvarsområder blir mer utydelige. Det empiriske grunnlaget for artikkelen er fokusgruppeintervjuer med ansatte i tjenestene.

Perspektiver på samarbeid

Vi legger til grunn en definisjon av *samarbeid* som konkret samhandling mellom sideordnede instanser – i motsetning til *samordning*, hvor det finner sted større tilpasninger mellom instansene (jf. Backe-Hansen, Smette & Vislie, 2017).² Mye av samarbeidslitteraturen handler om faktorer som hemmer og fremmer samarbeid (ibid.). Et eksempel er bidraget til Atkinson, Doherty og Kinder (2005), som oppsummerer suksessfaktorer for tverrinstitusjonelt samarbeid. Potensielt problematiske sider ved samarbeid tematiseres i liten grad i denne litteraturen. I den grad profesjonelle motsetninger adresseres, er problemstillingen gjerne hvordan de kan løses slik at samarbeid oppnås eller bedres (for eksempel Strype, Gundhus, Egge & Ødegård, 2014). At samarbeid er positivt, er med andre ord et underliggende, men ofte uttalt premiss. I dette ligger et konsensusperspektiv om at samarbeid er ønskelig og bra, og kan bidra til å skjule underliggende konflikter mellom de involverte tjenestene (Johansson, 2017) og å usynliggjøre maktulikhet mellom dem (Bredal & Stefansen, 2017).

Et forhold som kan skape spenninger i samarbeidsrelasjoner, er hjelpe- og kontrollfunk-

2. Backe-Hansen mfl. (2017) utdypet dette skillet slik: *Samordning* handler om prosesser der grunnleggende premisser for et saksområde, som målsettinger, verdier og ressurser, blir sett i sammenheng og tilpasset til hverandre. Ofte vil samordning forutsette en koordinerende instans på et overordnet nivå. *Samarbeid* viser til konkret samhandling mellom sideordnede instanser og behøver ikke være pålagt av en overordnet instans.

sjoner i instansenes samfunnsmandat. Hva som er hjelp og kontroll, er ikke opplagt. Det kan ligge mye kontroll i en hjelpemotivert handling, som i barnevernets hjelpetiltak, og det kan ligge hjelp i en kontrollmotivert handling, som i plassering av et barn utenfor hjemmet i regi av barnevernet. Hvordan handlingen oppfattes, vil blant annet avhenge av hvem sitt perspektiv som legges til grunn. Det kan også være glidende overganger mellom hjelp og kontroll.

Spenningsfeltet mellom hjelp og kontroll er kjent også fra andre fagfelt. I for eksempel psykiatrien er formålet primært å gi pasienten behandling, men under nærmere bestemte vilkår åpnes det for bruk av tvang (Syse, 2013). Et annet eksempel er fengslens dobbeltrolle med samfunnsbeskyttelse mot kriminalitet på den ene siden og rehabilitering av fanger på den andre (Mjåland, 2013; Kolind, Frank, Lindberg & Tourunen, 2015). For vår egen analyse har vi hentet inspirasjon fra Buchbinder og Eisikovits (2008, s. 2). De beskriver hvordan samarbeid på voldsfeltet kan plasseres langs et kontinuum fra kontroll til omsorg:

In a control-oriented model the focus is on measures aimed at criminalizing domestic violence. By contrast, in a compassion-oriented model, the prevailing belief is that intervention in domestic violence should focus on therapeutically oriented social and individual measures.

Poenget er altså at måten tjenester organiserer samarbeidet i voldssaker på, kan innebære forskyvninger i den ene eller andre retningen – enten mot en mer kontroll- og strafferettsorientert modell eller mot en mer hjelpeorientert modell.

I vår analyse av slike forskyvninger vil vi knytte an til begrepet hybridisering etter inspirasjon fra forskningen om hybride organisasjoner. Ifølge Engelstad og Steen-Johnsen defineres grunnbetydningen av hybriditet som «en blanding mellom vesensforskjellige elementer», der forskjellen mellom elementene ikke lar seg oppheve, men skaper «en vedvarende tilstand av indre motsetninger» (2010, s. 3). Neumann og Egeland definerer en hybrid organisasjon som «en krysning eller blanding av ulike former for kunnskap, kunnskapsfelter og fagområder med ulike logikker – som så er forventet å skape noe nytt» (2010, s. 51). De legger altså mindre vekt på indre motsetninger, men fremhever at hybriditeten skal bidra til nyskapning. For vårt formål er Mjåland og Lundebergs (2014) analyse av «penal hybridization» mer relevant. Deres analyse fokuserer på hvordan hjelp og kontroll i økende grad kobles sammen i straffeapparatet. Med deres egne ord: hvordan «the ideals and practices of control, rehabilitation and rights have become increasingly intertwined and mutually embedded» (s. 186). Med utgangspunkt i Mjåland og Lundeberg bruker vi begrepet hybridisering om en prosess hvor grensene mellom ulike institusjonelle logikker blir utydelige, men uten å forutsette bestemte virkninger av en slik utydelighet. Ved å knytte an til hybridiseringsbegrepet legger vi et mer kritisk perspektiv til grunn enn det konsensusorienterte vi mener har preget samarbeidslitteraturen og den offentlige retorikken om samarbeid.

Metode og datagrunnlag

Etter å ha mottatt tilrådning fra Norsk Samfunnsvitenskapelige Datatjeneste gjennomførte vi fem fokusgruppeintervjuer med en til to representanter for hver av de fire tjenestene til stede i hvert intervju. I intervjuene var vi to forskere, i ett tilfelle tre. Intervjuene ble gjennomført i fem regioner i landet, og til sammen deltok 19 informanter. Informantene fra kriesentre, barnevern og familievern ble rekruttert via ansatte ved barnehusene, og intervjuene ble gjennomført på barnehusene. To av stedene var én instans forhindret fra å delta, og en representant for denne instansen ble derfor intervjuet over telefon. Informantene hadde samarbeidet med de øvrige instansene, om enn i ulikt omfang. De hadde dermed kon-

krete erfaringer de kunne reflektere over i intervjuene. Deltakerne var ansatte i faglige stillinger i de respektive tjenestene, noen hadde også lederansvar. De fleste var erfarne fagfolk, enkelte med opp til 20 års erfaring.

Fokusgruppeintervjuer er en vanlig metode i studier av profesjonelt arbeid (Gulliksen & Jardemaal, 2011) og har flere fordeler. Metoden er praktisk ved at man innhenter informasjon fra flere informanter gjennom ett og samme intervju. I tillegg frembringer gruppedynamikken fortellinger som ellers ikke ville blitt fortalt (Malterud, 2012, s. 22; Morgan, 1996, s. 139). Bjørnholt og Farstad (2014) har vært inne på det siste knyttet til parintervjuer – at samtalen representerer «a common reflective space». Det som skjer i slike intervjuer, forstås som et samarbeid om å utvikle og presentere forståelser av temaet for intervjuet.

Vårt siktemål her har vært å gjøre en empiridrevet og eksplorerende analyse av samarbeidsformer og mulige virkninger av disse. Vi valgte en intervjuguide med fire hovedtemaer: hvordan tjenestene arbeider med vold, hva de definerer som vold, hvem de samarbeider med, og hvordan, herunder om samarbeid alltid bør være et mål, samt hvilke forhold de mener påvirker samarbeidet. Vi åpnet også for temaer informantene tok opp.

Intervjuene varte fra en og en halv til to timer og er transkribert ordrett. Analysen er gjennomført som en tematisk innholdsanalyse (Fauskanger & Mosvold, 2014) hvor vi har lest materialet systematisk for å fange opp hva samarbeid innebærer sett fra informantenes perspektiv. Tre temaer utkrystalliserte seg: samarbeid om hjelpetilbud, samarbeid gjennom melding til barnevernet og samarbeid i aksjonssaker. I arbeidet med analysen har vi vært opptatt av i hvilken grad de ulike samarbeidsformene utfordrer instansenes hjelperolle.

Noen mulige begrensninger ved studien bør fremheves. I fokusgrupper risikerer en at alle ikke kommer like mye til orde, og at intervjuet blir farget av en eller noen få informanters erfaringer og synspunkter. Vi forsøkte å motvirke dette ved å ta en runde rundt bordet for hvert tema slik at alle fikk mulighet til å fremme sitt syn. Vi kan heller ikke utelukke at valg av fokusgruppeintervjuer og sammensetningen av informanter kan ha vært et hinder mot å få frem kritiske betraktninger rundt samarbeidet. At informanter kjenner eller kjenner til hverandre fra før, kan gi rom for større åpenhet og kritiske refleksjoner. Samtidig kan det være vanskelig å være uttalt kritisk når samarbeidspartneren er til stede og samarbeidet skal fortsette i etterkant. I vår studie var informantene som ble intervjuet individuelt mer kritiske enn de som ble intervjuet i grupper. Dette kan skyldes at de hadde flere negative erfaringer med samarbeid. Men vi kan ikke utelukke at det skyldes vår metodiske tilnærming, dvs. at fokusgruppemetodikken har bidratt til at vi gir et mer positivt bilde av samarbeidserfaringene enn det som i realiteten er tilfellet.

Før analysen beskriver vi de fire tjenestene som inngår i studien helt kort.

Nærmere om de fire tjenestene

Familievernet er en kommunal tjeneste og et frivillig tilbud for par og familier. Tjenesten har både en forebyggende og en avdekkende funksjon knyttet til familievold. Familievernet tilbyr behandling og rådgivning ved vansker, konflikter og kriser i familien. I tillegg skal de foreta meklings ved samlivsbrudd i familier med barn.³ Tjenesten har de senere årene fått en styrket rolle i arbeidet mot vold i nære relasjoner (se Prop. 12 S Opptrappingsplan mot vold og overgrep [2017–2021]).

Krisesentrene er også en kommunal oppgave og et frivillig tilbud. De representerer et

3. jf. lov om familievernkontorer § 1 første ledd.

akuttilbud for personer som trenger beskyttelse som følge av vold, og omfatter botilbud, samtaler og hjelp til å kontakte andre tjenester. Krisesentrene har også et dagtilbud med samtaler og rådgivning. Kommunene er pålagt et samordningsansvar mellom krisesentertilbudet og andre aktuelle tjenester, som NAV og helsetjenestene.⁴

Barnehusene er en statlig instans underlagt politidistriktene. Barnehusene skal tilrettelegge for avhør av barn i politianmeldte saker om vold og overgrep og sørge for at barnet og familien får nødvendig oppfølging. Som krisesentrene jobber barnehusene kun med vold og overgrep. Barnehusene har en koordinerende funksjon i relasjon til relevante instanser både før, under og etter avhør.⁵

Barnevernet er i likhet med familievernnet en mer generell tjeneste. Barnevernet skal beskytte barn mot alle forhold som kan skade deres helse og utvikling, herunder vold og overgrep.⁶ Barnevernet kan tilby frivillig hjelp og bruke tvang dersom frivillig hjelp ikke er tilstrekkelig. Barnevernet kan dermed ha en sterk kontrollfunksjon. Barnevernet har plikt til å samarbeide med andre deler av forvaltningen når dette kan bidra til å løse oppgaver barneverntjenesten er pålagt etter loven.⁷

Disse fire tjenestene er altså til dels ulike når det gjelder maktforholdet i relasjon til brukerne. Krisesentrene og familievernnet (med unntak av meklingsfunksjonen) er frivillige tilbud, som brukerne selv oppsøker når de har behov for bistand. Barnehusets ansatte har en tydelig hjelpe- og støttefunksjon overfor barn og pårørende, men virksomheten er samtidig sterkt knyttet til den formelle rettsprosessen. Barnevernet er den eneste av instansene som har lovhjemlet adgang til å bruke makt. Disse forskjellene er viktige å ha i mente når vi går over til å beskrive de tre samarbeidsformene vi identifiserte mellom tjenestene.

Samarbeid om hjelpetilbud

En form for samarbeid handlet om at tjenestene brukte hverandres hjelpetilbud eller gikk sammen om å etablere et felles tilbud. Enkelte barnehus rekrutterte for eksempel barn og foreldre til grupper i regi av andre tjenester. Samarbeidet om slike tilbud ble beskrevet som godt, og flere la vekt på at samarbeidet ga gjensidig læring om hverandres roller og mandat samt faglig utveksling. Vi ser også at informantene snakker om samarbeid om hjelpetilbud som nokså selvfølgelig, her illustrert gjennom et sitat fra en krisesenteransatt:

Og så hender det ofte at vi spør kvinnene om det å gå og snakke med en familierapeut på familievernkontoret kunne være noe. (...) Så da hender det at vi reiser til familievernkontoret sammen med kvinnene. Andre ganger hjelper vi til med å formidle kontakt til DPS. (krisesenter)

At tjenestene henviser til hverandres hjelpetilbud, ble fremhevet som et typisk hjelpeorientert samarbeid, for eksempel henvisning til sinnemestringskurs i regi av familievernnet:

Vi har drevet et sinnemestringskurs i ti år. Det er et konkret tiltak som er lett å vise til, og som mange tar kontakt for. Både via barnevernet og krisesenteret og andre også, for så vidt. Fastleger, politi til dels. (familievern)

4. jf. krisesenterloven § 4.

5. jf. Felles retningslinjer for Statens barnehus pkt. 2.4.

6. jf. barnevernloven § 1-1.

7. jf. barnevernloven §3-2.

Informantene snakket om at hjelpesamarbeidet var basert på frivillighet fra brukernes side og noe som ble utformet i samarbeid med brukerne.

Erfaringene relatert til samarbeid om samtaletilbudene reflekterer en konsensusorientert forståelse av samarbeid mellom tjenestene gjennom at informantene uttrykte en felles interesse i å hjelpe brukerne gjennom etablering og drift av slike tilbud. Spenninger mellom bruker og tjeneste kunne imidlertid oppstå når frivilligheten fra brukernes side på ulike måter skapte utfordringer. For eksempel kunne hjelpesamarbeid utfordres av familiene ved at en eller noen av partene ikke ville bli med på eller samtykket til et frivillig hjelpetilbud. En representant fra et familievernkontor fortalte for eksempel om en far som ikke samtykket til at barna skulle få delta i en gruppe for barn som hadde levd med vold, som ble drevet i samarbeid med krisesenteret. På grunn av farens motstand fikk ikke barna delta i gruppen. Gjennom et slikt frivillig hjelpesamarbeid risikerer man dermed at sårbare grupper som trenger hjelp og behandling, kan gå glipp av tilgjengelige tilbud. Informantene fra familievernet og krisesenteret understreket likevel viktigheten av at deltakelsen må være frivillig.

En annen måte hjelpesamarbeidet kunne utfordres på, var der barnevernet hadde pålagt ulike former for behandlingstilbud for foreldre som de ikke ønsket selv:

Her har vi hatt noen situasjoner hvor barnevernet har pålagt en forelder å gå i sinnemestringsgruppe hos oss. Men vi kan ikke jobbe med noen som er pålagt å jobbe med sinnet sitt, når de da sitter og sier at nei, den anmeldelsen stemmer jo ikke, hvor de forneker og forneker. Da har vi faktisk avslått sinnemestringstilbud, for de må jo være motiverte og erkjenne volden selv. (familievern)

Her har vi hatt situasjoner der barnevernet truer med å ta barna dersom foreldrene ikke samarbeider om barna, eller at foreldrene ikke får samvær med barna. Vi har sett eksempler på at mor har måttet gå til samtale med familievernet (...), og da har hun følt seg presset av overgriper til å si at de samarbeider. (...). Vi tar opp dette med familievernet og påpeker at de må gjennomskue denne maktubalansen. Her opererer barnevernet med straffetiltak, og dette blir helt feil. (krisesenter)

Flere av informantene fra familievernet og krisesentre kommuniserte at pålagte hjelpetilbud kan fungere som en ny form for kontroll overfor brukerne. Deres erfaring var også at hjelpen blir dårlig under slike vilkår. Informantenes betraktninger reflekterer en tydelig forankring i en hjelpelogikk i tråd med disse tjenestenes grunnleggende målsettinger om å yte hjelp på brukernes premisser, som utfordres i møtet med barnevernets mer kontrollorienterte tilnærming.

Ansatte i de hjelpeorienterte tjenestene var imidlertid ikke alltid avvisende til samarbeid som innebar kontroll overfor brukerne. Nedenfor skal vi vise at informantene beskrev melding enten til barnevern eller politi som en typisk samarbeidsform. Slike meldinger kan ha karakter av å være både hjelpe- og kontrolltiltak overfor brukerne – avhengig av hva slags relasjon som allerede er etablert mellom den aktuelle tjenesten og familien.

Samarbeid forstått som å melde til en annen instans

Et overraskende funn var at informantene snakket om det å melde til en annen instans som en form for samarbeid. Særlig informantene fra krisesentrene og familievernet fortalte at de regelmessig meldte saker om vold til barnevernet, mens barnehuset koblet på barnevernet hvis de ikke allerede var inne i saker hvor det var relevant. I tillegg meldte barnevernet – og andre tjenester – saker til politiet. Melding er dermed en utbredt samarbeidsform, selv om enkelte fra barnevernet i vårt utvalg etterlyste flere meldinger både fra krisesentrene og familievernet.

Andre steder trakk ansatte fra barnevernet frem positive erfaringer med familievernnet rundt meldinger, som de mente var uttrykk for gode samarbeidsforhold. Følgende sitat er illustrerende: «Vi ser jo også at dere [familievernnet] melder, vi har jo lange bekymringsmeldinger fra dere. Vi får et godt grunnlag for å gjøre ting sammen.» Meldingen ble altså et grunnlag for videre felles arbeid med saken.

Materialet viser ulike meldepraksiser. En meldepraksis gikk ut på at hjelpetjenesten meldte saken til barnevernet i samråd med den voldsutsatte eller den aktuelle familien for å få på plass et bedre hjelpetilbud. Både ansatte fra familievernnet og krisesenteret fortalte at de i slike tilfeller var opptatt av at den voldsutsatte skulle være orientert om at barnevernet ble trukket inn, slik at dette ikke ble gjort «over hodet» på brukerne. Praksisen ble for eksempel beskrevet slik:

Hos oss er alt samarbeid betinget av at brukeren er tatt med i prosessen. Når vi melder til barnevernet, er det alltid i samråd med brukeren. Jeg har aldri opplevd at våre brukere opplever det som en trussel å bli meldt til barnevernet. (krisesenter)

Informantene snakket altså om melding i positive termer og på en lite problematiserende måte. Vi kan kanskje forstå melding i samråd med brukeren som en praksis som nøytraliserer de potensielt uheldige konsekvensene av å melde. Å inkludere brukerne kan bidra til å bevare relasjonen til den voldsutsatte eller familien med sikte på videre kontakt. Intervjuene tyder også på at både krisesenteret og familievernnet anstrenger seg for å løfte frem barnevernets rolle som hjelpeinstans i møtet med den voldsutsatte. Dermed kommuniseres meldingen til en instans med sterkere kontrollmandat også som en del av hjelpeprosjektet.

I intervjuene kom det også frem at ansatte i andre tjenester kunne bruke muligheten til å melde til barnevernet eller politiet som et slags «ris bak speilet» overfor det som kan oppleves som gjenstridige foreldre, eller foreldre som ikke tar barnas situasjon på alvor, som illustrert her:

Når jeg står i en megling med høy konflikt, med trakassering fra de voksne og ungene står i klem, da er det ikke fornuftig at de skal fortsette med det samme og ikke forandre på noe, og da tenker jeg at det å gi en bekymringsmelding til barnevernet kan være en vekker for folk (...). Så derfor sender jeg melding til barnevernet, at de må se om ungene blir godt nok ivaretatt. (...) Vi har jo veldig lite anledning til å bestemme noe som helst. Men det jeg kan bestemme, er at jeg skal melde til barnevernet. Så det blir litt som riset bak speilet at jeg gjør det. (familievern)

Her har melding til barnevernet en annen karakter. Den kan forstås som et motiverende tiltak som fagfolk tyr til for å komme i posisjon til å hjelpe. Det er også mulig å forstå dette som en påminning om tvangen systemet kan pålegge familier. Informantene fortalte at tjenestene også kan bruke melding til barnevernet som pressmiddel overfor foreldre som trekker seg unna hjelpetiltak, eller som ikke møter opp, illustrert gjennom følgende sitat:

Hvis familien kommer inn i tiltak hos oss, er det jo greit. Men så har vi jo også den risikoen at folk ikke møter opp. (...) egentlig skal de ha rett til å komme helt frivillig, og de skal kunne slutte når de vil. Noen ganger ringer jeg allikevel når folk ikke kommer, fordi jeg er bekymret. Noen ganger kan det være at jeg er så bekymret at jeg sier at jeg ikke har noen rett til å kreve at de kommer, men nå er jeg så bekymret at jeg kommer til å sende en bekymringsmelding til barneverntjenesten. (familievern)

I dette tilfellet innebærer melding til barnevernet at familievernet bryter med tjenestens egne grunnforutsetninger – at bruk av tjenesten er frivillig – ved at manglende oppmøte utløser melding.

Samlet viser eksemplene hvordan særlig familievernet bruker melding til barnevernet for å forhindre risiko for barna, men også for den voldsutsatte selv. At hjelpetjenestene bruker meldeplikten som et ris bak speilet, kan også tolkes slik at hjelperen i møte med foreldrene beveger seg nærmere en kontrollposisjon enn en hjelpeposisjon. Slik kan dette indikere en bevegelse i retning av en sterkere kontrollorientering. Samtidig vil terapeuten ved å identifisere og prioritere barnets hjelpebehov som det sentrale i situasjonen bidra til å legitimere at det kobles på kontrolltiltak, selv om dette utfordrer rollen som hjelper overfor de voksne. Vi kommer tilbake til en diskusjon av dette.

Barneverntjenesten på sin side bruker melding til politiet for å koble på en annen kontrollinstans. Flere informanter viste i denne sammenhengen til at de drøfter spørsmålet om anmeldelse med politiet, slik følgende utsagn illustrerer:

Vi anmelder ganske mange av de voldssakene vi får inn, og gangen i en sånn sak er at når (...) vi får en bekymringsmelding, så drøftes den med politiet. Politiet anbefaler som regel at den anmeldes, vi tar en intern drøfting, ser på de barnevernfaglige aspektene og bestemmer om det skal anmeldes. (barnevern)

Enkelte barnevernkontor politianmelder i stor grad, mens andre har en mer differensiert praksis. Er mistanken vag, kan barnevernet jobbe med familien uten å politianmelde. Det samme gjelder saker der voldsutøveren erkjenner volden og uttrykker et ønske om endring. Samtidig ga enkelte informanter også uttrykk for en normativ forventning om at saker med vold *skal* anmeldes.

Når politiet mottar en sak fra barnevernet, fremkommer en tredje typisk samarbeidsform – et aksjonsorientert samarbeid. Dette er en type samarbeid som innebærer at flere hjelpeinstanser samarbeider med politiet om å aksjonere i en voldssak etter at politiet har mottatt en anmeldelse om vold eller overgrep mot et barn.

Aksjonsorientert samarbeid

Aksjonsorientert samarbeid innebærer at politiet og hjelpetjenestene inngår et tett samarbeid med sikte på å undersøke om det har skjedd et straffbart forhold. Det strafferettslige perspektivet dominerer i dette samarbeidet, og formålet er å hindre bevisforspillelse. I utgangspunktet er dette dermed et kontrollorientert samarbeid.

Et typisk eksempel er de såkalte «aksjonsdagene» eller «aksjonssakene» der barnehusene har en koordineringsfunksjon. Dette er saker hvor den mistenkte er i familie med barnet. Ofte vil utgangspunktet for saken være en anmeldelse fra barnevernet til politiet. Barnet blir hentet i barnehage eller på skolen og fulgt til barnehuset for et tilrettelagt avhør. Den som følger kan være en representant fra barnevernet, en lærer eller en barnehageansatt. Foreldrene blir ikke varslet og blir hentet hver for seg av politiet og tatt inn til politiavhør. Mye planlegging er gjort på forhånd i disse sakene. Noe av poenget med tilnærmingen er at foreldrene ikke skal informeres på forhånd, og denne typen samarbeid skjer dermed «over hodet» på dem. Beskrivelsene av slike aksjonsdager i intervjuene tyder på at hjelpetjenestene er opptatt av å forhindre bevisforspillelse i straffesaken, samtidig som de skal oppfylle sine mandat som hjelpere. Informantene snakker også om egen deltakelse i aksjonssakene på en relativt lite problematiserende måte, selv om noen utfordringer påpekes:

Det som er spesielt med det som er en aksjonssak, er at foreldrene ikke får vite at barna skal hit. Da er vi jo avhengig av å ha snakket litt med alle. Det er litt sånn en to-do-liste. Vi snakker med en i barnevernet som har ansvar for hvem som skal hente, tidspunkt osv. Det er også kontakt med politiet, læreren – hvis det er en urolig unge, redd unge, sånn at vi alle er litt forberedt. (barnehus)

Noen av disse ungene kjenner vi jo fra før. Men de fleste kjenner vi ikke fra før, og vi er jo ukjente personer som kommer til skole eller barnehage når vi skal hente dem. Politiet ønsker jo at det er vi som skal gjøre det. Men noen ganger er det veldig kinkig. Så i forkant kontakter vi skole eller barnehage eller de vi tenker kan være bra personer. (...) I etterkant av avhøret må det så vurderes om barnet skal hjem igjen, eller om barnet skal flyttes på. (barnevern)

Hva som skjer etter avhøret, avhenger av om barnets forklaring styrker eller svekker mistanken mot en eller begge av foreldrene. Styrkes mistanken, kan resultatet bli at barnet akutt plasseres av barnevernet. Er mistanken svekket eller uavklart, kan det være at barnet returneres hjem. I så fall skal barnevernet ha samtaler med barn og foreldre før barnet returneres. Barnevernet skal også følge familien tett opp i tiden etter avhør både for å ivareta barnets sikkerhet og for å sikre barn og foreldre videre oppfølging. Barnehuset koordinerer de ulike instansenes oppgaver gjennom samrådsmøter både før og etter det tilrettelagte avhøret av barnet.

Fordi denne samarbeidsformen skjer i en strafferettslig kontekst hvor hensynet til å unngå bevisforspillelse står sterkt, vil vi karakterisere den som i ytterkant av et kontinuum på en hjelp-kontroll-akse, der den strafferettslige tilnærmingen har fortrinn. Dette aksjonsorienterte samarbeidet har etter hvert blitt forholdsvis utbredt i og med opprettelsen av flere barnehus og krav til politiet om gjennomføring av tilrettelagte avhør.

Det aksjons- og kontrollorienterte samarbeidet kan innebære omfattende og forholdsvis dramatiske inngrep mot barna og familiene. Dette kommer tydelig frem i følgende sitat, som beskriver situasjonen etter en aksjonssak hvor mistanken mot foreldrene ikke var blitt styrket:

Men så tenker jeg også at noen av disse sakene som det også har vært (...) en politisak, barna har vært i avhør, foreldrene har blitt hentet, storesøsknene har blitt hentet, og så ligger det helt dødt, og så har det blitt henlagt. (...) Da er det jo vi i barnevernet som sitter med hele familien, som har hatt en kjempekrise ... (barnevern)

En annen barnevernsansatt reflekterte over implikasjonene av aksjonsdagene for barn og foreldre:

Mange barn ønsker jo å reise hjem til foreldrene sine. Men de vil jo ha bort det som har skjedd. Og jeg tror at noen barn ikke fatter konsekvensene av det de sier, og hadde de fattet det, så lurer jeg faktisk på om de hadde sagt det. For jeg tror at dette blir veldig stort, det med politiet og alt. Så vi må tenke over hva man her utsetter barna for. Også for noen foreldre er dette et ekstremt sjokk, foreldrene blir helt satt ut, de faller helt gjennom. Så dette må vi diskutere: Hva er hensikten, hva er det beste? (barnevern)

At enkelte pekte på problematiske sider ved det aksjonsorienterte samarbeidet for brukerne, står i kontrast til hovedtendensen i datamaterialet – at informantene snakket om sin egen tjenestes deltakelse i det aksjonsorienterte samarbeidet på en relativt lite problematiserende måte.

Diskusjon

Hensikten med artikkelen har vært å belyse hvilke virkninger det økende samarbeidet mellom tjenestene i voldsfeltet kan ha: Opprettholder hjelpeinstansene sine hjelpefunksjoner selv når de inngår i tettere samarbeid med mer kontrollorienterte tjenester, eller blir de – og feltet som sådan – mer kontrollorienterte? Og hvordan kan samarbeidsformene vi har beskrevet fortolkes i lys av hybridiseringsbegrepet? Ser vi den samme utviskingen av grenser mellom hjelp og kontroll som forskere har påpekt fra andre felt? (Se for eksempel Mjåland & Lundeberg, 2014.)

Vi har sett at tjenestene inngår i både hjelpeorienterte og mer kontrollorienterte samarbeidsformer. Hjelpeorienterte samarbeidsformer, som samarbeid om samtaletilbud eller gruppetilbud, som spesielt involverer familievern, krisesentre og barnehusenes støtte- og behandlingsfunksjon, ligger i utgangspunktet nær disse tjenestenes hjelpe- og omsorgsmandat, for å knytte an til Buchbinder og Eisikovits' (2008) terminologi. Det tverrfaglige samarbeidet oppleves som noe tjenestene har gjensidig nytte av. Gjennom denne typen koordinert innsats kan brukerne få et mer helhetlig hjelpetilbud. Barnehusenes virksomhet hvor målsettingen er å sikre en mer barnevennlig håndtering av straffesaken, kan dessuten i seg selv være et eksempel på et sterkere hjelpe- og omsorgsmandat innenfor tjenester som primært har en kontrollfunksjon – i dette tilfellet politi og straffeapparat. Både de hjelpeorienterte samarbeidsformene og barnehusenes koordinerte innsats for å ivareta barnet er i tråd med de offentlige målsettingene for samarbeid om at hjelpen skal være «helhetlig, samordnet og likeverdig» (Meld. St. 15 [2012–2013], s. 118, Justis- og beredskapsdepartementet, 2013).

Naturlig nok er det når samarbeidet kobler på kontrollinstanser at spenningsforholdet mellom hjelp og kontroll inntreffer. Samtidig er et overordnet inntrykk at dette spenningsforholdet fremstår som lite problematisert hos ansatte i de ulike tjenestene. Dette kan ha en metodisk forklaring – at fokusgruppeintervjuer med aktører med felles samarbeidserfaringer virker konsensusfremmende og dermed bidrar til å gjøre slike spenninger mindre tydelige. Men det er også forhold som kan tilsi at det er blitt færre motforestillinger mot å delta i mer kontrollorientert samarbeid.

For det første ser vi at de sterke politiske føringene mot å avdekke og forebygge ny vold gjennom melding til kontrollinstanser som barnevern og politi også gjenspeiles i vårt materiale. Som vist tidligere er den lovfestede plikten til å avverge vold skjerpet. Disse føringene fremstår som internalisert eller alminneliggjort hos de ulike tjenestene. Årsakene til dette er nok sammensatte og strekker seg utover endringer i lovverket. Ser en for eksempel på krisesentrene, var motstanden sterk da de i sin tid ble underlagt meldeplikt til barnevernet. Denne motstanden er langt svakere i dag (Bakketeig, Stang, Madsen, Smette & Stefansen, 2014). Samtidig er sentrene i større grad blitt profesjonalisert, de har fått egne barneansvarlige, og i 2010 trådte krisesenterloven, hvor barn er definert som selvstendige brukere, i kraft. At krisesentrene gjennom loven er pålagt et selvstendig ansvar for å ivareta barna, kan ha bidratt til et større samsvar mellom krisesenterets og barnevernets arbeid med voldsutsatte. Ser en på tjenestene i bredere forstand, kan internalisering av føringene om å melde til barnevern og politi ha bidratt til at slike meldinger i større grad fortolkes som en del av og ikke et brudd med den enkelte hjelpetjenestes virksomhet. At kontrollen slik filteres sammen med hjelpen, kan reflektere en hybridiseringsprosess i tråd med forståelsen av hybridisering som vi har langt til grunn her (jf. Mjåland & Lundeberg, 2014).

For det andre har vi sett at hjelpetjenestene legger stor vekt på å inkludere brukerne når kontrollen kobles på. Når det å inkludere brukeren fremheves som en del av tjenestens overordnede tilnærming og profesjonelle praksis, er det med på å opprettholde tjenestens identitet som en hjelpetjeneste også ved kontrollorientert samarbeid. Dilemmaer ved kontrollen

nøytraliseres. Dermed reduseres også potensialet for at ulike vurderinger rundt det å delta i et kontrollorientert samarbeid skaper spenninger i samarbeidsrelasjoner mellom tjenestene. Samtidig ser vi at når barnevernet bryter med denne forutsetningen, for eksempel ved å pålegge den voldsutsatte eller voldsutøver å ta imot hjelpetilbudet, skaper dette friksjoner i samarbeidet – dels fordi det kan sees som angrep på hjelpetjenestens autonomi og at erfaringene med å påtvinge hjelp er dårlige, men også fordi det bryter med hjelpetjenestens grunnleggende ideal om å inkludere brukeren.

For det tredje har vi sett at hjelpetjenestene tar i bruk kontroll som virkemiddel i egen virksomhet. Vi har sett at tjenestene bruker melding til barnevernet som et ris bak speilet for å formidle sakens alvor og for å håndtere en situasjon hvor brukerne unndrar seg hjelp. Ønsket om å beskytte barn mot fremtidig vold nøytraliserer motforestillinger mot å koble på kontrollapparatet. Kontrollen kan også oppleves som nyttig for hjelpetjenestens arbeid ved at brukeren innser alvoret i situasjonen. På denne måten fortolkes kontrollen inn i en hjelpe-logikk. Kolind mfl. (2015) fant en tilsvarende tendens i en analyse av terapeuters og fengselsbetjenters rolle i rusprogrammer i nordiske fengsler, hvor terapeutene opplevde at kontrollen i fengselet understøttet rusprogrammets rehabiliterende funksjon. På samme måte ser vi i vår undersøkelse at kontrollen fortolkes som hjelp. Slik unngår man også at kontrollen blir et brudd med instansens egenforståelse. Samtidig bidrar slike nøytraliseringsteknikker til at grensene mellom ulike institusjonelle logikker blir utydelige i tråd med Mjåland og Lundebergs (2014) forståelse av hybridisering.

Internalisering av overordnede føringer om å forebygge vold gjennom melde- og avvergeplikt, hjelpeinstansenes nøytraliseringsteknikker av kontrollens potensielt negative virkninger samt at barnevernets kontrollfunksjoner kan oppleves nyttige i tjenestenes hjelpefunksjoner, kan altså være mulige forklaringer på hvorfor deltakerne i vår studie ikke opplever og formidler et sterkere spenningsforhold mellom hjelp og kontroll knyttet til samarbeidsrelasjonene. Spørsmålet er imidlertid hvilke implikasjoner dette kan ha for tjenestene.

For tjenester som i utgangspunktet ikke har uttalte kontrollfunksjoner i sitt mandat, kan en sterkere kontrollorientering, i kombinasjon med nøytraliseringsteknikker for å legitimere kontrollen, bidra til at ansatte i den enkelte tjeneste blir mindre bevisst på kontrollens potensielt negative virkninger. Dette kan skape en form for konsensus mellom tjenestene som bidrar til at underliggende interessekonflikter og maktulikheter mellom tjenestene tilsløres og underkommuniseres i tråd med Johanssons (2017) og Bredal og Stefansens (2017) refleksjoner rundt et konsensusperspektiv. Men det kan også tenkes at interessekonflikter og maktulikheter faktisk *blir* mindre fordi avstanden mellom hjelpe- og kontrollinstanser reduseres og at dette i seg selv kan tenkes å skape mindre friksjon i samarbeid mellom hjelpe- og kontrollinstanser. Når barnevernet uttrykker tilfredshet med at familievernet i større grad melder saker til barnevernet og fremhever meldingen som et godt utgangspunkt for videre samarbeid, er det i tråd med en slik tenkning. Samtidig må vi understreke at tjenestene også uttrykte bekymring rundt negative implikasjoner av kontrollen. Dette kom spesielt frem i vurderinger rundt politianmeldelse – at man setter i gang et stort apparat, og at en anmeldelse har store konsekvenser for de impliserte. Det kom også frem tilsvarende bekymringer knyttet til aksjonssaker i barnehusene. Bildet er altså ikke entydig.

Å koble på kontrollinstanser kan videre være en måte å unngå vanskelige vurderinger. Dette er en nærliggende tolkning når barnevernet anmelder alle voldssaker de får inn, noe som er praksis enkelte steder. Begrunnelsen for en slik praksis er nulltoleranse for vold i tråd med at handlingene er straffbare etter straffeloven og forbudt etter barneloven. Fordelen for barnevernet er at de med en slik praksis slipper å gjøre vanskelige avveininger om saken skal anmeldes eller ikke. Ulempen er at man reduserer muligheten for å nå frem med

mer hjelpeorienterte tiltak. Vi vet fra annen forskning at det å koble på rettsapparatet ofte er konfliktskapende (Bakketeig, 2000).

Konklusjon

Vår analyse har vist tendenser til at samarbeid i saker om vold i nære relasjoner visker ut det tidligere mer tydelige skillet mellom hjelp og kontroll i tjenestefeltet. Slike tendenser er i seg selv ikke nye, men er påvist også i andre deler av velferds- og kontrollapparatet (Kolind mfl., 2015; Mjåland & Lundeborg, 2014). Gjennom samarbeidsformene vi har beskrevet, filter hjelpe- og kontrolltiltak inn i hverandre, til dels på nye måter, og utfordrer institusjonelle skiller og identiteter. Vår tolkning er at hjelpetjenestene dermed får en hybrid karakter. På den ene siden ser vi at tjenester som tidligere primært har hatt et hjelpe- og omsorgsmandat, er blitt mer kontrollorienterte, og at kontrollaspektet er ytterligere forsterket hos barnevernet, ved at politianmeldelse er blitt standard prosedyre flere steder. På den andre siden ser vi også tegn til et sterkere fokus på hjelp i kontrollapparatet gjennom etablering av barnehusene, som skal sikre en mer barnevennlig rettsåndhevelse. På denne måten kan man kanskje si at tjenestene beveger seg nærmere hverandre.

Vår studie har også vist ulike implikasjoner av en slik hybridisering. På den ene siden kan hybridisering bidra til å styrke hjelpetjenestenes posisjon i relasjon til brukerne. At hjelpe-eren viser til at saken meldes til barnevernet for å understreke alvoret i situasjonen, kan motivere foreldre og slik forebygge at barn blir værende i en situasjon med vold. Økt kontroll kan dermed gjøre innsatsen mot vold mer målrettet og virksom. Det kan også tenkes at når grensene mellom kontroll- og hjelpeinstanser blir mindre tydelige mellom tjenestene, reduseres potensielle spenningsforhold slik at samarbeidet blir lettere å få til.

På den andre siden kan hjelpetjenester som tar i bruk både kontroll- og hjelpeorienterte virkemidler, fremstå som uklare for brukerne. Det kan være vanskelig å skille mellom ulike profesjoners roller og oppdrag slik også andre undersøkelser har vist (Kolind mfl., 2015). Dette kan også berøre den tilliten hjelpetjenestene er avhengig av å ha for at brukerne skal oppsøke dem og være mottakelig for hjelp. Redusert tillit og frykt for å bli meldt til barnevernet eller politiet kan bidra til at vold forblir skjult, med de omfattende skadevirkninger det kan innebære. Vi har analysert tjenestene i voldsfeltet fra de ansattes perspektiv og har dermed begrenset grunnlag for å belyse hybridiseringens betydning for brukerne. En viktig oppgave fremover blir å undersøke hvordan brukerne oppfatter tjenestenes hjelpe- og kontrollfunksjoner – i lys av de utviklingstrekkene vi har beskrevet.

Litteratur

- Atkinson, M., Doherty, P. & Kinder, K. (2005). Multi-agency working: models, challenges and key factors for success. *Journal of Early Childhood Research*, 3(1), 7–17. DOI: <https://doi.org/10.1177/1476718x05051344>.
- Backe-Hansen, E., Smette, I. & Vislie, C. (2017). *Kunnskapsoppsummering. Vold mot barn og systemsvikt*, rapport 4/17. Oslo: NOVA.
- Bakketeig, E. (2000). *Rettsapparatet som sosialt system i saker om seksuelle overgrep mot barn*. Dr.-avhandling. Juridisk Fakultet: Oslo: Universitetet i Oslo.
- Bakketeig, E. (2017). Exploring juridification in the Norwegian Barnahus Model. I S. Johansson, K. Stefansen, E. Bakketeig & A. Kaldal (red.), *Collaborating Against Child Abuse: Exploring the Nordic Barnahus model*, s. 273–292. Cham: Palgrave Macmillan. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-319-58388-4>.

- Bakketeig, E., Stang, E.G., Madsen, C., Smette, I. & Stefansen, K. (2014). *Krisesentertilbudet i kommunene. Evaluering av kommunenes implementering av krisesenterloven*, NOVA rapport 19/14. Oslo: NOVA. DOI: <https://doi.org/10.7577/nova/rapporter/2014/19>.
- Bjørnholt, M. & Farstad, G.R. (2014). «Am I rambling?» On the advantages of interviewing couples together. *Qualitative Research*, 14(1), 3–19. DOI: <https://doi.org/10.1177/1468794112459671>.
- Bredal, A. & Stefansen, K. (2017). Barnahus for adults? Reinterpreting the Barnahusmodel to accommodate adult victims of domestic violence. I S. Johansson, K. Stefansen, E. Bakketeig & A. Kaldal (red.), *Collaborating Against Child Abuse: Exploring the Nordic Barnahus model* (s. 311–330). Cham: Palgrave Macmillan. DOI <https://doi.org/10.1007/978-3-319-58388-4>.
- Buchbinder, E. & Eisikovits, Z. (2008). Collaborative Discourse: The case of police and social work relationships in intimate violence intervention in Israel. *Journal of Social Service Research*, 34(4), 1–13. DOI: <https://doi.org/10.1080/01488370802162251>.
- Dullum, J. & Bakketeig, E. (2017). Bruk av legalstrategi mot vold i nære relasjoner. *Tidsskrift for strafferett*, 17(2), 103–125. DOI: <https://doi.org/10.18261/issn.0809-9537-2017-02-02>
- Engelstad, F. & Steen-Johnsen, K. (2010). Hva er det med hybride organisasjoner? *Nordiske organisasjonsstudier*, 12(3), 3–7.
- Fauskanger, J. & Mosvold, R. (2014). Innholdsanalysens muligheter i utdanningsforskning. *Norsk Pedagogisk Tidsskrift*, 98(2), 127–139. DOI: <https://doi.org/10.18261/issn.1504-2987>
- Felles retningslinjer for Statens barnehus (2016). Oslo: Politidirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Helsedirektoratet.
- Gulliksen, M. & Jardemaal, F.R. (2011). Fokusgruppeintervju, et hjelpemiddel til å videreutvikle kunnskap om undervisningen i lærerutdanningen? *Techne Series*, 18(1), 175–190.
- Johansson, S. (2011). Juridifisering som institusjonell förändring. Om mötet mellan straffrätt och socialrätt vid interorganisatorisk samverkan. *Retfærd: Nordisk juridisk tidsskrift*, 34(135), 38–59.
- Johansson, S. (2017). Power Dynamics in Barnahus Collaboration. I S. Johansson, K. Stefansen, E. Bakketeig & A. Kaldal (red.), *Collaborating Against Child Abuse: Exploring the Nordic Barnahus model* (s. 251–272). Cham: Palgrave Macmillan. DOI <https://doi.org/10.1007/978-3-319-58388-4>
- Johansson, S., Stefansen, K., Bakketeig, E. & Kaldal, A. (red.) (2017). *Collaborating against child abuse: Exploring the Nordic Barnahus model*. Cham: Palgrave Macmillan. DOI <https://doi.org/10.1007/978-3-319-58388-4>
- Justis- og beredskapsdepartementet (2013). *Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner*. Oslo: Meld. St. 15 (2012–2013). <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-15-20122013/id716442/>.
- Kolind, T., Frank, V.A., Lindberg, O. & Tourunen, J. (2015). Officers and drug counsellors: new occupational identities in Nordic prisons. *British Journal of Criminology*, 55(2), 303–320. DOI: <https://doi.org/10.1093/bjc/azu088>
- Malterud, K. (2012). *Fokusgrupper som forskningsmetode for medisin og helsefag*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Mjåland, K. (2013). Fra straff til rehabilitering? *Rus & Samfunn*, 17(6), 32–35.
- Mjåland, K. & Lundeborg, I. (2014). Penal hybridization: staff-prisoner relationships in a Norwegian drug rehabilitation unit. I H.S. Aasen, S. Gloppen, A. Magnussen & E. Nilssen (red.), *Juridification and Social Citizenship in the Welfare State* (s. 183–202). Cheltenham: Edward Elgar. DOI: <https://doi.org/10.4337/9781783470235.00015>
- Morgan, D.L. (1996). Focus groups. *Annual Review of Sociology*, 22, 129–152.
- Neumann, C.E.B. & Egeland, C. (2010). Vaktbikkjen som ble selskapshund? En diskursanalyse av en hybrid organisasjon. *Nordiske organisasjonsstudier*, 12(3), 50–72.
- Prop. 12 S (2016–2017). *Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017–2021)*. Oslo: Barne- og likestillingsdepartementet.

- Strype, J., Gundhus, H.O.I., Egge, M. & Ødegård, A. (2014). Perceptions of Interprofessional Collaboration, *Professions & Professionalism*, 4(3), 1–16. DOI: <https://doi.org/10.7577/pp.806>.
- Syse, A. (2013). Omsorgstvang av hensyn til hvem? *Tidsskriftet Den norske legeforening*, 133(18),1905. DOI: <https://doi.org/10.4045/tidsskr.13.0955>.
- Wagli, Å. (2009). *Behind closed doors: exploring the institutional logic of child protection work*. Doktorgradsavhandling. Bergen: Universitetet i Bergen.